

РОЗВИТОК ВОЛИНСЬКОГО РЕГІОНУ НА ОСНОВІ АКТИВІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Д.В. Смолич

Луцький національний технічний університет, aa0322e@gmail.com

Транскордонна співпраця позитивно впливає на вирішення спільних проблем та сприяє розвитку в цілому суміжних прикордонних територій, завдяки додатковим можливостям фінансування, обміну досвідом, налагодженню контактів з іноземними партнерами, доступом до інноваційних закордонних розробок.

Як зазначають Беленький П.Ю. та Мікула Н.А., транскордонне співробітництво – це специфічна сфера зовнішньоекономічної, політичної, екологічної, культурно–освітньої та інших видів міжнародної діяльності, яка здійснюється на регіональному рівні, і яка, охоплюючи всі загальні їхні форми, відрізняється необхідністю та можливостями більш активного їх використання, а також низкою особливостей, а саме – наявністю кордону і необхідністю його облаштування, спільним використанням природних ресурсів і, відповідно, спільним вирішенням проблем екологічної безпеки, більш широким взаємним спілкуванням населення сусідніх держав та особистими зв'язками людей, значно вищим навантаженням на інфраструктуру [1, с. 654].

Досить лаконічно сутність транскордонного співробітництва розкриває Луцишин П.В., а саме: це сусідське співтовариство в усіх сферах життя і діяльності людей через кордони між двома територіями, регіональними чи місцевими органами влади в прикордонних регіонах [2].

Герасимчук З.В. та Корольчук Л.В. підкреслюють, що транскордонне співробітництво – це співпраця регіональних і місцевих органів державної влади в галузі економіки, політики, екології, освіти, культури та інших сферах суспільного життя, що здійснюється між прикордонними адміністративно–територіальними одиницями сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством, з метою поживлення регіонального розвитку, що не суперечить загальнодержавним інтересам [3, с.9].

Як бачимо з вище наведених визначень транскордонного співробітництва, існують деякі розбіжності в трактуваннях даного поняття вченими–економістами, проте їхні думки сходяться на тому, що таке співробітництво здійснюють органи влади прикордонних територій з метою покращення функціонування регіонів.

Аналіз визначень дає змогу виокремити основні характерні ознаки транскордонного співробітництва: спільні об'єднуючі діяння націлені на взаємодію в різних сферах життя суспільства; здійснюється органами державної влади, громадськістю та місцевим самоврядуванням суміжних по кордону держав, у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством; реалізується з метою покращення розвитку прикордонних регіонів.

З огляду на те, що Волинський регіон є прикордонним, у своєму розвитку йому доцільно активно використовувати переваги транскордонного співробітництва, зумовлені відповідним територіальним розміщенням регіону. Крім того, варто зазначити, що регіон є співзасновником та активним учасником транскордонного об'єднання Єврорегіон «Буг» [4], що робить можливим отримання коштів, зокрема Європейського Союзу на розвиток, завдяки діючим програмам співпраці.

Сильними сторонами, що сприяють активізації транскордонного співробітництва Волинського регіону є:

1. успішно реалізовані транскордонні проекти: Модернізація українсько–польського державного кордону. Міжнародний пункт пропуску «Ягодин»; проекти у сфері охорони навколишнього середовища; проекти у сфері підприємництва; транскордонні ініціативи у галузі культури; транскордонні проекти у галузі освіти та науки;

2. досвід використання програм прикордонного співробітництва, щодо вирішення спільних проблем у прикордонні: «Польща–Білорусь–Україна» 2007–2013 роки;

3. Управління міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Волинської ОДА, одночасно виконує функції секретаріату української частини Єврорегіону «Буг». Безпосередній контакт з виконавчою владою забезпечує більшу результативність роботи і управління і реалізації транскордонного співробітництва в межах єврорегіону.

Поряд з тим, слабкими сторонами транскордонного співробітництва регіону є наступні: наявні диспропорції (асиметричності) соціально–економічного розвитку в транскордонному просторі; недосконале, іноді суперечливе законодавство (зокрема митне та податкове), що стримує залучення коштів в межах транскордонної співпраці та гальмує інтеграцію в цілому; високий рівень корупції та бюрократичного тягаря, нестабільність економічного та політичного курсу держави в цілому; відсутність уніфікованої статистичної інформації з питань транскордонного співробітництва.

Власне, активізація транскордонного співробітництва зумовлює такі можливості для прикордонного Волинського регіону як:

1. поглиблення добросусідських відносин на міжнародному рівні та сприяння інтеграції;
2. отримання коштів, грантів за програмами, проектами ЄС на інноваційний розвиток прикордонного регіону та розбудову прикордонної інфраструктури;
3. нарощення обсягів прикордонної торгівлі;
4. застосування різноманітних форм транскордонного співробітництва (транскордонні кластери, партнерства, промислові парки, технопарки, проекти, єврорегіони та європейські угруповання територіальної співпраці тощо).

Загрозами, що стримують ініціативність представників влади до нарощення та поглиблення транскордонних зв'язків з прикордонними регіонами сусідніх держав є: можливий негативний вплив транскордонної підтримки на економічну безпеку, оскільки кошти, направлені не завжди на підвищення конкурентоспроможності регіону, задовольняють інтереси донора; аспект збереження ідентичності регіонів, за одночасного зближення механізмів підвищення конкурентоспроможності транскордонного простору; нерентабельне використання коштів, що залучені в рамках транскордонної співпраці; бар'єрами для посилення співпраці також виступають різний менталітет, мова, культура.

Крім того, варто зазначити, що активізуючи транскордонну співпрацю регіону, органам влади доцільно врахувати, що одним із основних завдань регіональної політики повинна стати транскордонна конвергенція регіонів – поступове зближення параметрів суміжних прикордонних регіонів сусідніх країн, яке відбувається в процесі запозичення, відтворення чи формування спільних методів, способів, інструментів підвищення конкурентоспроможності, що сприяє зменшенню диспропорцій (асиметричності) соціально–економічного розвитку в транскордонному просторі.

Список використаної літератури:

1. Беленький П.Ю. Зовнішньоекономічна діяльність регіонів. Регіональна політика: методологія, методи, практика: монографія / кол. ав. за ред. академіка НАНУ М.І. Долішного. – Львів: ІРД НАН України, 2001.– 719 с.

2. Луцишин Н.П. Єврорегіон Буг: Зовнішньоекономічна діяльність Волинського суспільно-територіального комплексу: монографія / Н.П. Луцишин, Б.П. Клімчук, С.В. Федонюк. – Луцьк: Волинський державний університет, 1998. – 194 с.

3. Герасимчук З.В. Транскордонне співробітництво регіонів: методика оцінки та шляхи активізації: монографія / З.В. Герасимчук, Л.В. Корольчук. – Луцьк: Надстир'я, 2009. – 184 с.

4. Сайт єврорегіону Буг. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.euroregionbug.com.ua>